

Concept Programmabegroting 2023

Groenalliantie Midden-Holland e.o.

Impressie Loetbos

Concept Begroting 2023

Inhoud

1-2. BESTUURLIJKE SAMENVATTING EN UITGANGSPUNTEN	2
3. PROGRAMMA INSTANDHOUDING GEBIEDEN	6
3.1. GEBIEDSBEHEER	6
3.1.1. BEHEERINFORMATIE	6
3.1.2. UITVOEREN TERREININSPECTIES	6
3.1.3. ONDERSTEUNING RECREATIE-, LANDSCHAPS- EN NATUURBEHEER	7
3.1.4. UITVOEREN TERREINBEHEER	7
3.1.5. OMGEVINGSCOMMUNICATIE	8
3.1.6. BEHEER VASTGOED EN GRONDEN	8
3.1.7. TOEZICHT EN HANDHAVING	9
3.1.8. VERGUNNINGEN, ONTHEFFINGEN EN TOESTEMMINGEN	9
3.2. MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID	9
3.2.1. VRIJWILLIGERS EN ACTIEF BURGERSCHAP	9
3.3. PLANNEN MAKEN	10
3.3.1. PLAN- EN PROJECTVOORBEREIDING	10
3.4. OVERHEAD	10
3.4.1. BESTUURSPRODUCTEN	10
3.4.1.1. ACCOUNTMANAGEMENT	10
3.4.1.2. BESTUURSADVIES	11
3.4.1.3. SECRETARIAAT	11
3.4.2. FINANCIËLE DIENSTEN	11
3.4.2.1. FINANCIËEL BELEID	11
3.4.2.2. PLANNING EN CONTROL	12
3.4.3. JURIDISCHE DIENSTEN	12
3.4.3.1. AANSPRAKELIJKHEID	12
3.4.3.2. JURIDISCHE ONDERSTEUNING	12
3.4.3.3. PROCEDEREN	13
3.4.3.4. WOB-PROCEDURES	13
3.5. PROJECTEN/KREDIETEN	13
3.6. MUTATIES RESERVES	13
3.7. WAT GAAT HET KOSTEN	14
4. PARAGRAFEN	15
4.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	15
4.2 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	19
4.3 FINANCIERING	20
4.4 GRONDBELEID	22
4.5 BEDRIJFSVOERING	23
5. FINANCIËLE BEGROTING	24
6. BIJLAGEN	28

1. Bestuurlijke samenvatting

In deze bestuurlijke samenvatting zijn voor het begrotingsjaar 2023 de speerpunten per programma benoemd. Deze punten zijn verder uitgewerkt in hoofdstuk 3: Programmaplan en hoofdstuk 4: Paragrafen. In hoofdstuk 3 is ook beschreven wat onder de reguliere werkzaamheden valt.

Bestuurlijke opgaven 2023 e.v.

Het bestuur van de Groenalliantie heeft haar hoofdopgaven voor 2023 e.v. als volgt geformuleerd.

Uitvoeren Kerntaken

- **De zorg voor beheer, (gebieds-)ontwikkeling, handhaving en communicatie**
Het primaire belang van de Groenalliantie is de bescherming van de belangen van natuur, recreatie en landschap conform de doelstelling in de Gemeenschappelijke regeling. De uitvoeringstaken van de Groenalliantie worden tussen 2019 en 2026 uitgevoerd door samenwerkingspartner Staatsbosbeheer. Dit maakt onderdeel uit van de op 12 december 2018 afgesloten samenwerkingsovereenkomst.
- **Uitvoeren projecten Ontwikkelplan (follow-up programma Kwaliteitsimpuls)**
Het bestuur zet met het Ontwikkelplan Groenalliantie 2030 de koers uit voor de komende 10 jaar als vervolg op de omvangrijke en succesvolle Kwaliteitsimpuls Groenalliantie. Het Ontwikkelplan biedt, samen met de bijbehorende Investeringsagenda het handelingskader voor samenwerken met gebiedspartners aan nieuwe opgaven.

Duidelijke Planvorming en Kaderstelling

- **Aan de slag met nieuwe ambities op het gebied van investeringen en maatschappelijke opgaven**
De Groenalliantie wil ook in de periode 2023 blijven investeren in nieuwe projecten die recreatieve meerwaarde bieden. Dit gebeurt binnen de kaders van bovengenoemd Ontwikkelplan (2021), voorzien van de bijbehorende (dynamische) investeringsagenda. Naast gebiedsgerichte investeringen wil de Groenalliantie ook positief bijdragen aan maatschappelijke opgaven als bewegen, gezondheid, biodiversiteit, klimaatadaptatie en de energietransitie. De opgaven zoals benoemd in het Ontwikkelplan worden opgepakt en samen met gebiedspartners en maatschappelijke partijen uitgewerkt.

Samenwerken en coalities

- **Deelname aan diverse vormen van netwerksamenwerking op het niveau van het Groene Hart**
Groenalliantie wil ook in de komende tijd in de regio Midden Holland graag het effect van haar eigen handelen vergroten door de samenwerking te zoeken met andere gebiedspartijen en terreinbeheerders afhankelijk van hoe dit zich in relatie tot de provincie Zuid-Holland ontwikkelt. In aanvulling op de eigen gebiedsgerichte investeringen kan het hierbij bijvoorbeeld gaan om een gepaste bijdrage van Groenalliantie aan investeringen van derden in (recreatieve) verbindingen en transferia in en tussen de beheergebieden en hun omgeving.
- **Uitwerken en vormgeven van de horizontale samenwerking met Staatsbosbeheer**
In de samenwerkingsovereenkomst met Staatsbosbeheer staat de afspraak, dat met Staatsbosbeheer in de periode tot 2026 wordt ingezet op de op- en uitbouw van een duurzame samenwerking teneinde elkaars doelstellingen nog verder te versterken. Hierbij

hebben Partijen onder meer het oog op een optimale verdeling van natuur en recreatie, een onderlinge goede verbinding van netwerken en een optimale en efficiënte benutting van middelen en capaciteit. Dit is vooral interessant bij aangrenzende eigendommen en bij combinaties van taken. Het Ontwikkelplan is hiervoor het plankader.

Gebiedsadviescommissies

Het Dagelijks Bestuur zal ook in 2023 haar voorgenomen plannen en investeringen voor advies voorleggen aan de gebiedsadviescommissie Groenalliantie. Deze advisering wordt betrokken bij de besluitvorming in het Algemeen Bestuur. Adviezen van de commissie moeten passen binnen de doelstelling van de Groenalliantie en haalbaar en betaalbaar zijn.

Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden

Gebiedsbeheer

Het product Gebiedsbeheer is gericht op het doen onderhouden van de natuur- en recreatiegebieden en de daarbij behorende beheertaken. Dit product wordt in 2023 onder verantwoordelijkheid van Staatsbosbeheer uitgevoerd. De voor 2023 geprognosticeerde uitgaven voor groot onderhoud zijn in de begroting vermeld (zie programma 3.1).

De fysieke maatregelen die voortvloeien uit de investeringen in het kader van het programma Kwaliteitsimpuls Krimpenerwaard en Reeuwijkse Plassen e.o. worden waar mogelijk gecombineerd met de uitvoering van onderhoudswerkzaamheden.

In 2021 is de essentaksterfte in de Reeuwijkse Hout aangepakt en dan is de grootschalige aanpak van Essentaksterfte gereed. Tot en met 2022 dient nog wel opnieuw aangeplant te worden.

Grondpositie en exploitatie

Dit product is gericht op actief beheer van de grondpositie en exploitaties. Er wordt constructief meegedacht met (uitbreidings-)wensen van gevestigde of nieuwe partijen, die zo nodig in een (aanvullende) overeenkomst worden vastgelegd. Op toevoeging van andere, nieuwe, commerciële functies wordt niet actief ingezet. Zie verder paragraaf 3.1.

Toezicht en Handhaving

Basisuitgangspunten voor de inzet van Toezicht & Handhaving ("T&H"):

- de veiligheid van de gebruikers van de gebieden zo goed mogelijk waarborgen;
- de eigendommen van het schap heel houden.

De primaire inzet van T&H richt zich bij overtredingen op handhaving in de gebieden. Zie voor aandachtspunten per werkgebied paragraaf 3.1. Activiteiten waar een vergunning, ontheffing of toestemming voor is verleend worden gecontroleerd op naleving van de voorwaarden.

Een goede wisselwerking met de boswachters beheer, ecologie en publiek is bij handhaving van groot belang. Een voordeel van de samenwerking met Staatsbosbeheer is, dat deze functies sedert 2017 in één team zijn ondergebracht. Uitvoering vindt plaats aan de hand van het Handhavingsplan Staatsbosbeheer – Zuid-Holland. Hierin zijn prioriteiten vastgesteld voor de gebieden van de Groenalliantie.

Communicatie

Het bestuur wordt gefaciliteerd in het vertalen van haar ambities aan het publiek en het op een positieve wijze beïnvloeden van de publieke opinie. Daarnaast wordt ingezet op de promotie van de recreatiegebieden, de bestaande routenetwerken en andere voorzieningen van de

Groenalliantie in en om de recreatiegebieden, zodat de bekendheid wordt vergroot, de ontwikkelingen van de kwaliteitsimpuls bekend zijn en het bezoek aan de gebieden wordt gestimuleerd. Hiervoor zullen digitale communicatiemiddelen worden gebruikt, naast bijvoorbeeld advertenties in recreatieve bladen.

Centraal hierin staat de boswachter publiek als gezicht van het gebied en aanspreekpunt voor vragen van omwonenden, recreanten, ondernemers, andere gebiedspartijen en media. Daarnaast worden indien relevant ook de communicatiekanalen van Staatsbosbeheer benut, zoals het boswachtersblog. Er zal in de communicatie in 2023 worden inzet op gebiedseigen thema's, bijvoorbeeld met excursies of informatieavonden. Doel hiervan is om de gebruiker en omwonenden bewust te maken van hetgeen er in de (vernieuwde) gebieden te beleven en te zien is. Tevens is dit een goede manier om de bezoekers het gevoerde beheer te laten zien en dit uit te kunnen leggen.

Gestreefd wordt naar een zo hoog mogelijke mate van zichtbaarheid, aanspreekbaarheid en herkenbaarheid. De boswachter publiek is hét gezicht naar buiten toe.

Ontwikkeling

Groenalliantie wil haar gebieden duurzaam beheren en ontwikkelen. Het Ontwikkelplan (2021) geeft de richting en kaders aan voor het strategisch en tactisch handelen van het bestuur ten aanzien van investeringen, meerjarig beheer, omgang met maatschappelijke vraagstukken en samenwerking met andere partijen (waaronder de horizontale samenwerking met Staatsbosbeheer). Het Ontwikkelplan is voorzien van een bijbehorende (dynamische) investeringsagenda. In hoofdstuk 3.2 "Ontwikkeling" wordt dit nader toegelicht.

Financiële samenvatting

Exploitatie

De begroting 2023 is in evenwicht.

De jaarlijkse prijsindexatie op basis van het bestuursadvies FKGR bedraagt 3,7% voor de personele lasten en 2,5% voor de materiele lasten. Deze indexen zijn toegepast op de daarvoor in aanmerking komende lasten zoals opgenomen onder de uitgangspunten.

De theoretische stijging van de lasten op basis van dit percentage bedraagt afgerond € 83.600. Doordat niet alle lasten worden geïndexeerd en door overige mutaties in de lasten en baten bedraagt het werkelijk te dekken bedrag om de begroting in evenwicht te brengen afgerond € 51.600. Dit komt omgerekend neer op een prijsindex van ruim 3% voor de verhoging van de deelnemersbijdragen.

De begrote deelnemersbijdragen over 2022 bedroegen € 1.654.700. Deze worden opgehoogd met € 51.600 naar € 1.706.300. Dit bedrag is verdeeld naar verhouding van de inwoneraantallen per 1 januari 2022.

Het meerjarig perspectief tot en met 2025 is sluitend, waarbij jaarlijks structureel € 173.000 aan de vervangingsinvesteringreserve wordt toegevoegd. Voor een nadere specificatie van de lasten en baten wordt verwezen naar onderdeel 3.7.

De afspraken met de provincie over haar uittreedvergoeding borgen de continuïteit van de huidige exploitatie van Groenalliantie tot en met 2025. De periode na 2025 vraagt om meer keuzes en maatregelen. Er worden momenteel onderhandelingen gevoerd op ambtelijk en bestuurlijk niveau over de hoogte van de provinciale bijdrage na 2025.

Vermogenspositie

De geprognostiseerde eindstand van de algemene reserve ultimo 2023 bedraagt € 3,4 mln. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de meerjarenraming en de vermogenspositie.

2. Uitgangspunten

Met ingang van 1 januari 2015 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. Deze wetsaanpassing heeft onder meer gevolgen voor de indieningstermijn van de programmabegroting. De ontwerp-programmabegroting moet op 15 april voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar naar de deelnemers en de provincie Zuid-Holland gestuurd worden. De keuzes die het recreatieschap maakt uit de Producten en Diensten Catalogus van Staatsbosbeheer zijn leidend voor de begroting 2023.

Het uitgangspunt voor de programmabegroting 2023 is het bestaande en aanvaarde beleid, zoals vastgelegd in de programmabegroting 2022, de najaarsrapportage 2021, de concept jaarrekening 2021, kredietmutaties en de besluiten van het Algemeen Bestuur tot 1 maart 2022. De opbrengsten uit huren, pachten, e.d. worden conform de actuele contracten bijgesteld. Ook worden eventuele nieuwe (externe) ontwikkelingen (bij bestaand beleid) meegenomen. De begroting Onderhoudskosten wordt gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan TBM.

De begroting is geïndexeerd voor 2,5% op materiaal en 3,7% op personeel (dienstverlening SBB) volgens "De financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen Hollands Midden voor begrotingen 2023". Deze indexering is toegepast op alle lasten, met uitzondering van belastingen, verzekeringen, rentelasten en afschrijvingen. Op basis van het voorzichtigheidsbeginsel, is de indexering niet toegepast op de baten. Voor de meerjarenraming 2023 tot en met 2026 is geen indexering toegepast.

De deelnemersbijdragen zijn opnieuw berekend. Hierbij is rekening gehouden met de indexatie. Omgerekend komt dit uit op € 7,57 per inwoner.

In de voorliggende begroting 2023 is de dienstverlening van Staatsbosbeheer opgenomen overeenkomstig de dienstverleningsbedragen uit de begroting 2022 rekening houdend met de verhoging met de index van 3,7%.

De begroting 2023 en de meerjarenraming 2023-2026 moeten, conform de uitgangspunten in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten. Als dit niet het geval zou zijn, zou de kans groot zijn dat er op termijn een begrotingstekort ontstaat. De nadere uitwerking is opgenomen in de financiële begroting (zie hoofdstuk 5). De begroting 2023 bevat conform voorschriften in het BBV een meerjarenraming. Zie hoofdstuk 5 financiële begroting.

3. Programma Instandhouding gebieden

Zoals in de inleiding staat vermeld, komen de teksten uit de primitieve begroting 2022 met betrekking tot ambities en aanpak te vervallen. Hieronder zijn de nieuwe teksten opgenomen.

Het programma is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Gebiedsbeheer
- Maatschappelijke betrokkenheid
- Plannen maken
- Overhead
- Algemene dekkingsmiddelen
- Kredieten en
- Mutatie reserves

3.1. Gebiedsbeheer

Door de toepassing van de producten- en dienstencatalogus wordt transparant welke inzet Staatsbosbeheer zal plegen bij de uitvoering van terreinbeheer. Er wordt expliciet zichtbaar gemaakt welke inzet Staatsbosbeheer pleegt ten behoeve van het verwerken van de beheerinformatie, uitvoeren van terreininspecties, ondersteuning van recreatie-, landschaps- en natuurbeheer, inzet van vrijwilligers en betrekken samenleving bij het (natuur)beheer. Ten opzichte van de bestaande situatie is sprake van intensiveren van terreininspecties. Hier geldt dat de kosten voor de baten uitgaan. Gerichter inspecteren moet bijdragen aan verhoging van de betrouwbaarheid van de beheerinformatie en kwaliteit van bestekvoorbereiding en opdrachtverlening bij de uitvoering.

3.1.1. Beheerinformatie

Wat willen we bereiken

Beheerinformatie levert inzicht in de beheerwerkzaamheden en kosten voor de komende jaren. Deze informatie is onmisbaar voor een goede beheervoorbereiding en -uitvoering in uw terreinen.

Wat gaan we er voor doen

Metten is weten. Daarom is het van belang dat de beheerinformatie inzichtelijk en op orde is. De koppeling aan een Geografisch Informatie Systeem (GIS) aan het Terrein Beheer Model maakt data en kosten inzichtelijk, goed te beheren en te vergelijken. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld kaartmateriaal van de huidige en toekomstige inrichting, planningen, geografische gebiedsanalyses en beschrijvingen van kapitaalgoederen zoals wegen en paden, maar ook 'kunstwerkspaspoorten' voor bijvoorbeeld bruggen en steigers.

3.1.2. Uitvoeren terreininspecties

Wat willen we bereiken

Het uitvoeren van inspecties leidt tot actuele, heldere beheerdata. Daarmee kan op de korte termijn de kwaliteit en veiligheid in de gebieden gewaarborgd worden en is op de langere termijn inzicht in de noodzakelijke investeringen.

Wat gaan we er voor doen

Door systematische visuele en technische inspecties te doen blijft er zicht op de onderhoudsstaat van de natuur- en recreatieterreinen. Zo kan er tijdig bijgestuurd worden.

Inspecties stellen in staat dat:

- de kwaliteit van het terrein te geborgd wordt;
- de meerjarenplanningen groot onderhoud actueel gehouden wordt;
- de veiligheid in het gebied (beter) gewaarborgd blijven;
- er invulling gegeven wordt aan aantoonbaarheid (juridische aansprakelijkheid).

3.1.3. Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een natuurlijke en eigentijdse inrichting van de terreinen, met naast recreatieve mogelijkheden ook aandacht voor landschappelijke kwaliteit en vergroting van de biodiversiteit.

Wat gaan we er voor doen

Terreinbeheer is continu inspelen op nieuwe wettelijke kaders en op vragen en veranderend gebruik van stakeholders in en om de terreinen. Het is dan ook belangrijk om deze vraagstukken goed te volgen en aanpassingen te onderbouwen en te implementeren in het beheer.

Recreatieadviseurs, ecologen en landschapsarchitecten zetten hierbij hun kennis van zowel het recreatiegebruik en de natuur- en landschapswaarden van de gebieden als hun landelijke expertise in, zodat het beheer wordt ingericht vanuit een integraal perspectief.

In het Ontwikkelplan Groenalliantie 2030 is veel aandacht voor de natuurwaarden en de biodiversiteit in de natuur- en recreatiegebieden. Deze natuurwaarden en biodiversiteit staan ook in de gebieden van de Groenalliantie onder druk mede door toenemende recreatieve drukte en klimaatverandering. Waar mogelijk gaat de Groenalliantie het beheer meer richten op behoud en ontwikkeling van natuurwaarden en biodiversiteit.

Om aan bovenstaande invulling te geven is in het ontwikkelplan en de daarbij behorende investeringsagenda 2021- 2025, een voorziening opgenomen betreffende het op korte termijn uitvoeren van een aantal quick wins in zes gebieden van Groenalliantie. Dit wordt in 2022 vastgesteld.

3.1.4. Uitvoeren terreinbeheer

Wat willen we bereiken

Efficiënt en hoogwaardig terreinbeheer levert een duurzaam onderhouden recreatie- en natuurgebied op dat aansluit op de wensen van bezoekers, met faciliteiten die schoon, heel en veilig zijn. Daarnaast draagt het beheer bij aan natuurwaarden en biodiversiteit.

Wat gaan we er voor doen

Binnen de kaders van wet- en regelgeving en met behoud van de landschappelijke kwaliteit wordt integraal en duurzaam terreinbeheer uitgevoerd. Verder wordt er op basis van Social Return gewerkt; en wordt ervaring in beheer, recreatie en biodiversiteit gedeeld. Uitvoering van het werk gebeurt op basis van het Terrein Beheer Model. Deze systematiek garandeert de kwaliteit van het beheer en maakt vervangingsinvesteringen voor dagelijks en groot onderhoud per jaar inzichtelijk. De meerjarige onderhoudsplanning geeft ook inzicht voor de lange termijn.

3.1.5. Omgevingscommunicatie

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een brede waardering voor de gebieden, heldere communicatie en samenwerking met belanghebbenden, gezamenlijke verantwoordelijkheid en begrip voor beheermaatregelen.

Wat gaan we er voor doen

Veel mensen voelen zich betrokken bij uw gebieden en willen graag meedenken en bijdragen aan het beheer van terreinen. Goed terreinbeheer betekent dus ook: communicatie en samenwerking met de omgeving en belanghebbenden. Er wordt gebruik gemaakt van diverse vormen van gebieds- en stakeholdercommunicatie, zoals participatie- en informatiebijeenkomsten, woordvoering, en (landelijke) online en offline communicatiekanalen. De boswachters zijn hierbij lokaal aanspreekpunt en monitoren wat er in de omgeving leeft. Uiteraard worden ook landelijke expertise en netwerken ingezet.

De Groenalliantie en Staatsbosbeheer willen bij omgevingsmanagement nauwer samenwerken. Daarbij zal Staatsbosbeheer de afhandeling van klachten en meldingen zoveel mogelijk zelf blijven verrichten omdat dit rechtstreeks voort komt uit de activiteiten van Staatsbosbeheer. De afstemming over de communicatiestrategie en verrichten van communicatie-uitingen via de diverse kanalen kan na afstemming ook via de deelnemende gemeenten worden uitgevoerd. De aan het schap deelnemende gemeenten en Staatsbosbeheer zullen afspraken over de taakverdeling bij omgevingsmanagement verder uitwerken.

3.1.6. Beheer vastgoed en gronden

Bij economisch beheer is een onderscheid gemaakt in vier typen activiteiten:

- Operationeel beheer;
- Advisering;
- Aan- en verkopen;
- Projectgebonden activiteiten.

Onder economisch beheer zijn inbegrepen de inzet voor operationeel beheer, advisering over grondbeleid en aan- en verkopen voor kleinere transacties (< 1 ha). Geen rekening is gehouden met de inzet t.b.v. grotere aan- en verkopen. Daarvoor zullen, als die zich aandienen, afzonderlijk voorstellen aan het bestuur worden voorgelegd. Het sluiten van samenwerkings- en exploitatieovereenkomsten en ook de inzet voor tijdelijk beheer worden toegerekend aan de projecten waarvoor die inzet noodzakelijk is.

Wat willen we bereiken

Professioneel vastgoed- en grondbeheer houdt voor u de (vermogens)positie op orde. U voldoet bovendien aan de rechten en plichten die het eigendom met zich meebrengt. Zorgvuldig en passend medegebruik draagt bij aan het recreatieaanbod én aan structurele inkomsten.

Wat gaan we er voor doen

De grondpositie (de gronden en vastgoed binnen het werkingsgebied) vormt de basis van elk natuur- en recreatiegebied. Duurzame borging van dit bezit vraagt om zorgvuldig beheer (goed rentmeesterschap). Daarmee wordt invulling gegeven aan verzoeken om medegebruik, bijvoorbeeld door erfpacht- of andere gebruiksovereenkomsten aan te gaan, inclusief de administratieve, financiële en juridische afwikkeling daarvan. Professioneel grond- en vastgoedbeheer is ook financieel van belang: de grond en gebouwen vormen immers uw kapitaal.

3.1.7. Toezicht en handhaving

De dienstverlening met betrekking tot toezicht en handhaving is gericht op een zo efficiënt en effectief mogelijke inzet door het toepassen gebiedsrisicoanalyses en door gebied overschrijdende aansturing van BOA-capaciteit.

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een gebied aan te bieden waar mensen zich veilig en welkom voelen en waar de natuur wordt beschermd. Door naleving van de wet- en regelgeving blijft de kwaliteit van het gebied op orde en de recreatie- en belevingswaarde hoog.

Wat gaan we er voor doen

Toezicht en handhaving bestaat uit vier onderdelen:

- Gastheerschap voor de gebruikersgroepen;
- Handhaving op geldende bepalingen en wetgeving;
- Samenwerking met andere bevoegde toezichthouders (politie, gemeentelijke handhavers);
- Vaartoezicht in waterrijke gebieden.

De uitvoering van deze onderdelen door boswachters met boa-bevoegdheden, gebeurt o.a. gemeenten en andere toezichthouders. Hierbij wordt ingespeeld op de aard van het gebied en mogelijke probleemsituaties in de terreinen en/of op het water.

3.1.8. Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen

Wat willen we bereiken

De gebieden bieden ruimte voor initiatieven van derden, zorgvuldig getoetst aan de andere belangen voor het terrein. Afspraken met partijen leggen we vast en communiceren we.

Wat gaan we er voor doen

De gebieden worden regelmatig gebruikt door organisaties en particulieren voor het organiseren van activiteiten en evenementen. Dat is een maatschappelijke meerwaarde! Want naast het beschermen van natuur, zijn ook het beleven en benutten van terreinen belangrijke waarden. Maar niet alles kan en mag overal. Daarom is het nodig om heldere afspraken te maken over het gebruik van het gebied en de faciliteiten, zeker bij grote bezoekersaantallen. Dit wordt vastgelegd in de vorm van een vergunning (verlening door gemeenten), ontheffing of toestemming. Vanzelfsprekend op basis van de afspraken en doelstellingen die voor een terrein gelden.

3.2. Maatschappelijke betrokkenheid

3.2.1. Vrijwilligers en actief burgerschap

Wat willen we bereiken

Een zorgvuldige aanpak van vrijwilligerswerk en actief burgerschap leidt tot betrokkenheid, betekenis en plezier bij gebruikers en de omgeving van het gebied. De vrijwilligers werken mee aan excursies, jeugdactiviteiten en terreinbeheer, maar ook helpen zij bij monitoring, toezicht en handhaving en bij vragen, meldingen en klachten van bezoekers.

Wat gaan we er voor doen

Veel mensen voelen zich betrokken bij de gebieden en zetten zich er graag voor in. 'Vrijwilligers en actief burgerschap' is een essentieel product om hen hiervoor op een zorgvuldige, professionele manier ruimte te bieden en terreinen op eigentijdse wijze te beheren. Dat levert kwalitatief hoogstaand gebiedsbeheer op en bovendien draagvlak in de omgeving.

Het bestaat uit o.a.:

- professionele begeleiding inzet van vrijwilligers;
- faciliteren en onderhouden van participatiegroepen;
- samenwerken met bewonersplatforms, stichtingen en verenigingen.

3.3.Plannen maken

Ten laste van dit budget wordt alleen de inzet van capaciteit benodigd voor het opstellen van een bestuursvoorstel gebracht. Dit voorstel heeft als doel het bestuur zich uit te laten spreken of men het gesignaleerde probleem wil oplossen of de kans wil benutten en bereid is daarvoor middelen beschikbaar te stellen. Zo'n voorstel behoort daarom inzicht te geven in welke kosten en opbrengsten aan een vervolg zijn verbonden.

Op tal van plekken worden projecten uitgevoerd die moeten bijdragen aan het verbeteren en verder ontwikkelen van het recreatiegebied. De Groenalliantie en Staatsbosbeheer vinden het belangrijk dat tijdig een beheertoets (Beheerkostenberekening & Analyses) wordt uitgevoerd.

3.3.1. Plan- en projectvoorbereiding

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een advies dat de kwaliteiten en potentie van het gebied omschrijft. Onderdeel daarvan is een analyse van (potentiële) bezoekers. Daarnaast bevat het advies aanbevelingen voor mogelijke differentiatie tussen gebieden, beheer en investeringsmaatregelen.

Wat gaan we er voor doen

Soms is het wenselijk om, voorafgaand aan een ontwikkelplan, te starten met een verkenning. Een ontwikkelplan met stevig draagvlak in de omgeving vraagt immers om grondige voorbereiding. Als basisinformatie voor een ontwikkelplan (of kleinere aanpassingen) in het gebied wordt een vraaganalyse van bezoek en omgeving gemaakt dat resulteert in een analyse van trends en kansen, en een advies.

3.4.Overhead

3.4.1. Bestuursproducten

3.4.1.1. Accountmanagement

Wat willen we bereiken

De accountmanager is een deskundig aanspreekpunt voor het recreatieschap en een opdrachtnemer voor uw bestuurlijke opdrachten.

Wat gaan we er voor doen

Met de bestuurlijk-juridische achtergrond en kennis organisatie fungeert de accountmanager als sparringpartner voor uw organisatie. Hij is opdrachtnemer voor uw bestuurlijke opdrachten, bewaakt de voortgang van de projecten en werkzaamheden die daaruit voortkomen en informeert u over de voortgang en de eindresultaten.

3.4.1.2. Bestuursadvies

Wat willen we bereiken

De bestuurssecretaris levert een effectieve ondersteuning en advisering van uw bestuur.

Wat gaan we er voor doen

De bestuurssecretaris is uw expert-sparringpartner. Hij adviseert en begeleidt uw bestuur en andere samenwerkingspartners. Met zijn/haar bestuurlijk-juridische achtergrond heeft hij/zij veel kennis van onder meer gemeenschappelijke regelingen. Hij/zij ondersteunt de uitvoering van bestuurlijke taken en besluitvormingsprocessen en denkt mee over bestuurlijke vraagstukken. Als rechterhand van het bestuur vertaalt de bestuurssecretaris uw besluiten naar concrete afspraken voor Staatsbosbeheer.

3.4.1.3. Secretariaat

Wat willen we bereiken

Het ambtelijk secretariaat zorgt ervoor dat de vergaderingen goed voorbereid en professioneel verlopen, dat de daarbij behorende vergaderstukken tijdig beschikbaar zijn en dat de archivering op orde is.

Wat gaan we er voor doen

De ambtelijke secretaris verzorgt de planning, organisatie, voorbereiding, verslaglegging en archivering van de bestuursvergaderingen. Met gedegen kennis van bestuurlijk-juridische processen bewaken de ambtelijk secretaris dat voldaan wordt aan de vereisten en bepalingen die onder meer de Wet Gemeenschappelijke Regelingen stelt.

3.4.2. Financiële diensten

3.4.2.1. Financieel beleid

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een solide financieel beleid dat voldoet aan juridische en financiële vereisten, verordeningen, notities en kaders.

Wat gaan we er voor doen

Zorgvuldig terreinbeheer en -ontwikkeling vraagt om zorgvuldig budgetbeheer. De beschikbare middelen zijn immers bedoeld om de doelen en visie te realiseren voor uw gebieden. Door kennis, ervaring en netwerk worden de terreinen zo efficiënt mogelijk beheerd. Er wordt een intern inkoop- en beleidskader opgesteld, (Europese) aanbestedingen worden begeleid, contracten worden opgesteld, rapportages voor verantwoording en accountantscontrole worden verzorgd,

en de verzekeringsportefeuille wordt gecoördineerd. Uiteraard volgens de wettelijke vereisten. En op onderwerpen wordt financieel advies gegeven.

3.4.2.2. Planning en control

Wat willen we bereiken

Een Planning & Control-cyclus (P&C) is een wettelijke vereiste. En het geeft daarnaast kader en sturing aan het bestuur en biedt ondersteuning om de doelstellingen te bereiken.

Wat gaan we er voor doen

Deze P&C begint met het plannen van de jaarlijkse activiteiten (begroting) en eindigt met het vaststellen van het jaarresultaat en het samenstellen van de jaarrekening. Administratie (de vastlegging van financiële handelingen) maakt vanzelfsprekend onderdeel uit van P&C. Met de najaarsrapportage wordt de uitvoering van activiteiten bewaakt en wordt er voor gezorgd dat de bedrijfsvoering 'in control' blijft. Indien nodig wordt het voorgenomen beleid of de activiteiten en processen bijgesteld. Uiteraard binnen het extern kader van Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), fiscale wetgeving en andere wet- en regelgeving.

3.4.3. Juridische diensten

3.4.3.1. Aansprakelijkheid

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een beperking van aansprakelijkheidsprocedures, -risico's en -kosten. Efficiënte afhandeling van klachten voorkomt bovendien eventuele beroepsprocedures bij de Nationale Ombudsman.

Wat gaan we er voor doen

Terreineigendom en -beheer brengen juridische verantwoordelijkheden met zich mee. Gezorgd wordt voor een onderbouwde afwijzing of toewijzing van claims, voor de (financiële) afhandeling ervan, of claims worden doorgestuurd naar de verantwoordelijke partij. Omgekeerd wordt gezorgd voor aansprakelijkheidstelling van derden bij schade aan de terreinen. Bij klachten op grond van de Algemene wet bestuursrecht wordt gezorgd voor correspondentie met de directe toezichthouder (Politie en OM), worden hoorzittingen voorbereid en worden beslissingen opgesteld. Verder worden beroepen van klagers bij de Nationale Ombudsman afgehandeld. In bezwaarprocedures wordt gezorgd voor de hoorzittingen en worden beslissingen op bezwaar opgesteld.

3.4.3.2. Juridische ondersteuning

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een goede en snelle juridische ondersteuning ter voorkoming en beperking van imago-schade en allerhande risico's.

Wat gaan we er voor doen

Voor effectief beheer en ontwikkeling van terreinen is een solide juridische basis onmisbaar.

Daarom wordt vorm gegeven aan tal van overeenkomsten in het kader van beleid en uitvoering van beheer, waaronder de samenwerking met derden (private en publieke partijen). Dat gebeurt onder andere door adviseren, beoordelen en/of opstellen van overeenkomsten.

3.4.3.3. Procederen

Wat willen we bereiken

Het voorkomen van een onnodige gerechtelijke procedure spaart tijd en geld. In die gevallen waarin geprocedeerd moet worden, wordt een vlotte en correcte afhandeling van de procedure beoogd en draagt zodoende bij aan een besparing van kosten en komt uw imago ten goede.

Wat gaan we er voor doen

Mochten conflicten met derden tot juridische procedures leiden, dan wordt er geprocedeerd als verweerder, eisende partij, gedaagde of belanghebbende en zijn de juristen het aanspreekpunt voor de advocaat. Ook worden collega's bijgestaan in juridische procedures, bijvoorbeeld als zij slachtoffer zijn van een delict of een ongeval. Als het nodig is, wordt er opgetreden als gemachtigde in een gerechtelijke procedure.

3.4.3.4. WOB-procedures

Wat willen we bereiken

Gestreefd wordt naar een snelle en correcte afhandeling van WOB-procedures.

Wat gaan we er voor doen

WOB-verzoeken worden in behandeling genomen. Ook kan een zienswijze opgesteld worden op een WOB-verzoek dat door derden wordt behandeld en waarin het recreatieschap derde-belanghebbende bent. Cruciaal hierbij is dat over de gevraagde informatie (documenten) beschikt kan worden.

3.5. Projecten/kredieten

Er zijn bij het opstellen van deze conceptbegroting nog geen veranderingen bekend m.b.t. de lopende kredieten per 31-12-2021 zoals opgenomen in de jaarrekening 2021.

Bij de najaarsrapportage 2022 zal een geactualiseerd inzicht worden gegeven inclusief de eventueel vastgestelde aanvragen die ingediend worden voor de komende bestuursvergaderingen.

3.6. Mutaties reserves

Een meerjarenoverzicht van het verloop van de reserves is opgenomen onder hoofdstuk 5 Financiële Begroting.

3.7. Wat gaat het kosten

Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo		
	Begroting 2022 na 1e wijziging	Indexering en overige mutaties	Begroting 2023	Begroting 2022 na 1e wijziging	Indexering en overige mutaties	Begroting 2023	Begroting 2022 na 1e wijziging	Indexering en overige mutaties	Begroting 2023
Totaal personeel	871.500	32.300	903.800	-	-	-	871.500	32.300	903.800
Totaal materieel	2.147.100	44.000	2.191.100	482.700	(3.200)	479.500	1.664.400	47.200	1.711.600
Totaal Gebiedsbeheer	3.018.600	76.300	3.094.900	482.700	(3.200)	479.500	2.535.900	79.500	2.615.400
Totaal personeel	40.200	1.500	41.700	-	-	-	40.200	1.500	41.700
Totaal Maatschappelijke betrokkenheid	40.200	1.500	41.700	-	-	-	40.200	1.500	41.700
Totaal personeel	176.000	6.500	182.500	-	-	-	176.000	6.500	182.500
Totaal Plannen maken	176.000	6.500	182.500	-	-	-	176.000	6.500	182.500
Totaal personeel	199.600	7.400	207.000	-	-	-	199.600	7.400	207.000
Totaal materieel	29.800	(11.800)	18.000	-	-	-	29.800	(11.800)	18.000
Overhead Bestuurlijke diensten	229.400	(4.400)	225.000	-	-	-	229.400	(4.400)	225.000
Totaal personeel	133.000	4.900	137.900	-	-	-	133.000	4.900	137.900
Totaal materieel	22.500	(4.500)	18.000	-	-	-	22.500	(4.500)	18.000
Overhead Financiële diensten	155.500	400	155.900	-	-	-	155.500	400	155.900
Totaal personeel	20.900	600	21.500	-	-	-	20.900	600	21.500
Totaal materieel	900	-	900	-	-	-	900	-	900
Overhead Juridische diensten	21.800	600	22.400	-	-	-	21.800	600	22.400
Totaal Overhead	406.700	(3.400)	403.300	-	-	-	406.700	(3.400)	403.300
Bijdrage provincie Zuid-Holland				1.644.685		1.644.685	(1.644.685)	-	(1.644.685)
Deelnemersbijdragen				1.654.700	51.600	1.706.300	(1.654.700)	(51.600)	(1.706.300)
Totaal Algemene middelen	-	-	-	3.299.385	51.600	3.350.985	(3.299.385)	(51.600)	(3.350.985)
Onvoorzien	33.085	(32.000)	1.085				33.085	(32.000)	1.085
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.674.585	48.900	3.723.485	3.782.085	48.400	3.830.485	(107.500)	500	(107.000)
Totaal kredieten (PM)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	3.674.585	48.900	3.723.485	3.782.085	48.400	3.830.485	(107.500)	500	(107.000)
Totaal mutatie reserves	173.000	-	173.000	65.500	-	66.000	107.500	-	107.000
Saldo	3.847.585	48.900	3.896.485	3.847.585	48.400	3.896.485	-	500	-

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het schap in staat is middelen vrij te maken om de risico's die zich in de praktijk voordoen op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd/ ingekrompen moet worden.

Conform de nota weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen. Voor de waardering van de toereikendheid van het weerstandsvermogen wordt de volgende tabel gehanteerd.

Ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Risicoanalyse

Risico's	Aard van het risico	Financiële omvang risico	Kans van optreden* H / M / L	Impact (uitgaande van vier jaar)
1. Eindafrekening verstrekte subsidies	Bij de eindafrekening van een project worden door subsidiegever niet alle gemaakte kosten vergoed.	PM	L	PM
2. Meerjarige dekking begroting na uittreding provincie Zuid-Holland	Financiering exploitatie tekort door uittreding provincie Zuid-Holland vanaf 2026.	PM	H	PM
3. Economische grondzaken	Incidenteel & structureel	PM	M	PM
4. Risico prijsstijgingen	Incidenteel	€ 386.000	H	€ 309.000

*De financiële impact wordt berekend door bij een hoog risico 80%, bij een gemiddeld risico 50% en bij een laag risico 20% van het bedrag van de financiële omvang te nemen.

Risico 1: Subsidietoekenningen en -afrekeningen

De Groenalliantie heeft enkele projecten lopen die deels gefinancierd worden door subsidiebijdragen. Subsidieverstrekkers letten bij de aanvraag, voortgangsrapportages en bij de definitieve afwikkeling scherp op de motivatie en inhoudelijke toelichtingen en onderbouwingen. Door onvoorziene omstandigheden kan het voorkomen dat het niet mogelijk is om binnen het gestelde budget te blijven of dat er niet subsidiabele kosten gemaakt moeten worden om het project toch uit te kunnen voeren. Het verkrijgen van subsidies en het naleven van subsidievoorwaarden (inhoudelijk, financieel en naleving van termijnen) geeft een risico. De omvang van de uitvoeringsplannen van de kwaliteitsimpuls wordt deels bepaald door de toekenning van subsidies. Het subsidierisico wordt ingeschat met kans van optreden Laag.

Risico 2: Meerjarige financiering na uittreding provincie Zuid-Holland

De jaren tot 2025 zijn er voor de dekking van de exploitatie van Groenalliantie geen financiële zorgen te verwachten. De financiële continuïteit voor de exploitatie is t/m 2021 voor 100% en daarna t/m 2025 voor 90% geborgd. Van de 10% is echter de helft retour aan de schappen gekomen, onder voorwaarden dit bedrag te gebruiken voor doeltypes wijziging en het onderzoeken/inzetten van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en meer vrijwilligers. Door de verhoging van de deelnemersbijdrage in 2023 wordt het begrotingstekort opgevangen dat met ingang van 2023 ontstaat. De afspraken met de provincie over haar uittreedvergoeding borgen de continuïteit van de huidige exploitatie van Groenalliantie tot en met 2025. De periode na 2025 vraagt om meer keuzes en maatregelen. Er worden momenteel gesprekken gevoerd op ambtelijk niveau. De provincie werkt aan een nieuwe beheerregeling die impact gaat hebben op de meerjarenbegroting. Hoe groot die impact gaat worden op de lopende bijdrage van € 1.644.685 is nog onduidelijk.

Risico 3: Economische grondzaken

Een algemeen risico van het zijn van grondeigenaar is bodemverontreiniging. Er kunnen milieuverontreinigingen aanwezig zijn die momenteel niet bij de Groenalliantie bekend zijn en waarvan de veroorzaker na ontdekking niet kan worden aangesproken. In een aantal gevallen kan het schap echter wel verantwoordelijk gehouden worden voor de kosten van sanering. De kosten hiervoor zullen pas bekend worden wanneer een dergelijke milieuverontreiniging wordt aangetroffen. Wanneer er nieuwe ontwikkelingen komen voor bestaande gebieden, zal nagegaan moeten worden of er vervuiling is. Indien er sprake is van vervuiling zal eerst een saneringsplan moeten worden opgesteld.

Als gevolg van de eerdere economische crisis is het niet uitgesloten dat een van de relaties van het schap om een canonverlaging vraagt. Dit zou tot gevolg kunnen hebben dat de inkomsten naar beneden bij gesteld moeten worden of dat de overeenkomst ontbonden moet worden en zo wenselijk naar een nieuwe relatie gezocht moet worden.

Op gronden die in erfpacht met accessoir opstalrecht zijn uitgegeven is het de erfpachter toegestaan een opstal te vestigen op de in de erfpacht opgenomen percelen. Meerdere contracten bevatten een clausule die bepaalt dat bij beëindiging van het erfpacht-opstalakte door het recreatieschap, het recreatieschap verplicht kan worden de opstal tegen de dan geldende waarde over te nemen van de erfpachter. Dat betekent dat het recreatieschap in de toekomst mogelijk verplicht zou kunnen worden om bij het opzeggen van de erfpachtakte de opstallen over te nemen. De hieruit voortvloeiende liquiditeitsbehoefte kan vooruitziend niet op redelijke wijze bepaald worden.

Risico 4: Prijsstijgingen

In de begroting 2023 is rekening gehouden met een jaarlijkse prijsindexatie op basis van het bestuursadvies FKGR van 3,7% voor de personele lasten en 2,5% voor de materiele lasten. Deze indexen zijn toegepast op de daarvoor in aanmerking komende lasten zoals opgenomen onder de uitgangspunten.

Omdat kredieten/investeringen worden gefinancierd uit het vermogen en via de balans lopen worden deze niet meegenomen in de jaarlijkse prijsindexatie.

Gezien de marktontwikkelingen is het verstandig hier wel rekening mee te houden.

Op basis van reeds toegezegde kredieten, het programma 'Groen voor Iedereen' en een geschat gemiddeld jaarvolume komt dit neer op een af te dekken meerjarig (5 jaar) risico van € 386.000.

Ratio Weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen wordt berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen. Vooruitlopend op de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt de Algemene Reserve ultimo 2021 € 3,0 mln. De hiervoor benoemde risico's zijn gekwantificeerd op € 309.000 waarbij aangetekend moet worden dat een aantal risico's voor nu nog lastig te kwantificeren zijn. Daarmee is de ratio van het Weerstandsvermogen op dit moment nog ruim voldoende.

Kengetallen BBV

In het BBV (=financiële regelgeving voor gemeenten, provincies, Gemeenschappelijke Regelingen) staat dat er in de jaarstukken enkele kengetallen moeten worden opgenomen.

Normen:

Netto schuldquote: < 90% is minst risicovol, 90-130% is neutraal, > 130% is meest risicovol.

Solvabiliteitsratio: > 50% is minst risicovol, 20 - 50% is neutraal, < 20% is meest risicovol.

Structurele exploitatieruimte: evenwicht (0 of positief).

De kengetallen staan in onderstaande tabel.

Kengetallen	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
netto schuldquote	nvt	nvt	nvt	nvt
solvabiliteitsrisico	65%	66%	67%	68%
structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%

Deze kengetallen geven enig inzicht in de financiële positie en de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de organisatie.

De netto schuldquote geeft een beeld van het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Bij de "netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen" worden ook de verstrekte leningen meegenomen. Een negatieve schuldquote geeft in feite aan dat er per saldo geen sprake is van een schuld.

De solvabiliteitsratio wordt berekend als het percentage van het totale eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen van het schap. Dit geeft inzicht in de mate waarin het schap in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Het kengetal “structurele exploitatieruimte” geeft aan of de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit wordt in het kengetal als percentage van de totale baten uitgedrukt. Dit kengetal zegt in feite iets over het structurele jaarrekeningsaldo, d.w.z. zonder alle incidentele baten en lasten.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het goed onderhouden van de gebieden is een belangrijke taak voor het schap om duurzaam gebruik mogelijk te maken. Als basis voor het plannen van regulier- en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen wordt het Terrein Beheer Model (TBM) gehanteerd. Dit model is gebaseerd op zogenaamde doeltypen (bijvoorbeeld speel- en ligweide, strand of bos) waarvoor een gestandaardiseerde inrichting met daarbij behorende onderhoudscycli en normkosten zijn bepaald. Het totaal aan oppervlaktes, stuks en lengte van de aanwezige doeltypes bepaalt met de cycli en de normkosten de geplande lasten voor meerjarig duurzaam onderhoud.

De geplande lasten van groot onderhoud fluctueren van jaar tot jaar. Dit kan een direct en groot effect hebben op het jaarresultaat en daarmee op de jaarlijkse deelnemersbijdrage. Om dit ongewenste effect zoveel mogelijk te voorkomen heeft het schap ervoor gekozen om een egalisatievoorziening groot onderhoud in te stellen. Jaarlijks wordt een vastgestelde dotatie ten laste van de exploitatie gebracht en de werkelijke onderhoudslasten worden ten laste van de Voorziening verantwoord.

Jaarlijks worden de geplande lasten, de dotatie en de werkelijke kosten gemonitord. Elk jaar wordt de dotatie opnieuw berekend en vastgesteld tenzij uit de monitoring volgt dat eerder een bijstelling nodig is. In 2019 heeft een nieuwe herijking plaatsgevonden, deze is in 2020 doorgevoerd.

Onderstaande tabel laat het verwachte verloop van de voorziening Groot Onderhoud zien voor de komende jaren.

Voorziening voor groot onderhoud	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per 1 januari	2.874.771	1.201.774	1.164.804	1.487.128	1.569.876	1.006.049
Dotatie	853.300	946.000	946.000	946.000	946.000	946.000
Onttrekking	-976.620	-982.970	-623.676	-863.252	-1.509.827	-914.867
Vrijval	-1.549.677	0	0	0	0	0
Stand per 31 december	1.201.774	1.164.804	1.487.128	1.569.876	1.006.049	1.037.182

Het meerjarenonderhoudsplan is gerelateerd aan het terreinbeheermodel en de daarin opgenomen doeltypes. Sommige doeltypes kennen fluctuaties in de lasten en vragen een planning met een meerjarenperspectief. Deze doeltypes zijn ondergebracht in specifieke categorieën, zoals baggeren of asfalt.

4.3 Financiering

Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden < 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitgaande gelden < 1 jaar en de tegoeden/ schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar.

Bij dit schap wordt voldaan aan de kasgeldlimiet, aangezien er per saldo geen sprake is van een kortlopende schuld.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering. Het renterisico is het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. Het renterisico mag maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende kalenderjaar bedragen. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's.

De renterisiconorm is voor dit schap niet van toepassing, aangezien er geen sprake is van opgenomen geldleningen. Ook voor de komende 4 jaren worden geen geldleningen verwacht.

Schatkistbankieren

Bij het schatkistbankieren wordt dagelijks het saldo bij een vastgesteld drempelbedrag overgeboekt op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Omgekeerd kan het saldo ook worden aangevuld ten laste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Voor het schap zijn de benodigde overeenkomsten met het Rijk afgesloten.

EMU saldo

De berekening van het EMU-saldo is op transactiebasis. Dit betekent dat de daadwerkelijke betaling van belang is. De berekeningswijze is vergelijkbaar met het kasstelsel, dat voor het Rijk van toepassing is. De decentrale overheden, waaronder gemeenschappelijke regelingen, voeren echter een administratie uit op basis van het baten-lastenstelsel. Dit stelsel is voor de decentrale overheden verplicht op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten). Het EMU-saldo wordt berekend door, afhankelijk van de kasmutatie, bij het exploitatiesaldo enkele posten op te tellen of af te trekken.

Omschrijving	Telling	2023	2024	2025	2026
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	+/+	107	107	107	107
Afschrijvingen tlv de exploitatie	+/+				
Saldo onttrekkingen en dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	+/+	323	83	-564	31
Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-/-	pm	pm	pm	pm
Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht op investeringen in (im)materiële vaste activa	+/+	0	0	0	0
Aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp maken	-/-	0	0	0	0
Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	-/-	0	0	0	0
Geraamde boekwinst bij verkoop effecten en bij verkoop (im)materiële vaste activa	-/-	0	0	0	0
Aandeel in EMU-saldo		430	190	-457	138

4.4 Grondbeleid

Binnen het bestaande grondbeleid staan de volgende uitgangspunten centraal:

- Grond is een middel en geen doel;
- Bij en met de inzet van grond wordt financiële optimalisatie nagestreefd;
- Bij en met de inzet van grond wordt samenwerking met gebiedspartijen gezocht;
- Hoewel de Groenalliantie zelf geen grond- of opstalexploitaties voert, heeft zij in haar aanpak een actieve houding. Hierbij stuurt zij – in samenwerking met de andere gebiedspartijen – actief op programmering, kostenbeheersing en opbrengstoptimalisatie;
- De Groenalliantie werkt innovatief en extern gericht, zoekt naar nieuwe verbanden en geeft waar mogelijk ruimte aan nieuwe technologieën en duurzame toepassingen;
- De Groenalliantie zet in op risicomanagement dat past bij het specifieke risicoprofiel. Daarbij geldt dat de Groenalliantie in beginsel niet risicodragend deelneemt in gebieds- en vastgoed)ontwikkelingen en niet zelf grond- of opstalexploitaties voert, en
- Bij de inzet van grond en vastgoed werkt het schap transparant en marktconform.

Financieel

Naast het algemene uitgangspunt van financiële optimalisatie is de inzet vooral gericht geweest op het behoud van het huidige niveau van inkomsten in de schapsbegroting, zulks in relatie tot de met eigendom/erfpacht samenhangende kosten.

4.5 Bedrijfsvoering

Groenalliantie is een bestuurlijke organisatie en heeft geen eigen personeel in dienst. Uitvoering van de eigen kerntaken vereist derhalve een derde uitvoerende partij. Dit is Staatsbosbeheer. De samenwerking is eind 2018 verlengd tot en met 2025. Bij de samenwerkingsovereenkomst hoort een volmacht- en mandaatlijst. In het afgelopen jaar heeft de professionalisering van het opleidingstraject zich voornamelijk gericht op de regelgeving omtrent BTW en VPB. Hiervoor zijn door een extern deskundige partij cursussen gegeven om het kennisniveau van de medewerkers te vergroten. Zodoende wordt geborgd dat de kennis en kunde binnen de organisatie up-to-date blijft.

De personele component van de dienstverlening door Staatsbosbeheer in 2023 blijkt uit de volgende tabel.

Productomschrijving	Totaal Gebiedsbeheer	Totaal Maatschappelijke betrokkenheid	Totaal Plannen maken	Totaal Overhead	Totaal
Beheer informatie	69.800				69.800
Uitvoeren Terreininspecties	74.900				74.900
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	24.000				24.000
uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	282.200				282.200
Omgevingscommunicatie	156.700				156.700
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	94.400				94.400
Toezicht en Handhaving	181.200				181.200
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	20.600				20.600
Vrijwilligers en actief burgerschap		41.700			41.700
Plan- en projectvoorbereiding			182.500		182.500
Accountmanagement				72.100	72.100
Bestuursadvies				90.500	90.500
Secretariaat				44.400	44.400
Financieel beleid				12.300	12.300
Planning en control				125.600	125.600
Aansprakelijkheid				5.000	5.000
Juridische ondersteuning				14.200	14.200
Procederen				1.200	1.200
WOB-procedures				1.100	1.100
Subtotaal	903.800	41.700	182.500	366.400	1.494.400
Dienstverlening in uitgaven voorziening groot onderhoud	135.000				135.000
Totaal					1.629.400

5. Financiële begroting

Staat van baten en lasten over 2023

Deelproduct/product	Lasten		Baten		Saldo	
	Begroting 2023	Begroting 2022 na 1e wijziging	Begroting 2023	Begroting 2022 na 1e wijziging	Begroting 2023	Begroting 2022 na 1e wijziging
Beheerinformatie	67.300	2.500			67.300	2.500
Uitvoeren Terreininspecties	72.200	2.700			72.200	2.700
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	23.100	900			23.100	900
uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	272.200	10.000			272.200	10.000
Omgevingscommunicatie	151.100	5.600			151.100	5.600
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	91.000	3.400			91.000	3.400
Toezicht en Handhaving	174.700	6.500			174.700	6.500
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	19.900	700			19.900	700
					-	-
Totaal personeel	903.800	871.500			903.800	871.500
Regulier onderhoud Bos & Beplanting	961.800	938.300			961.800	938.300
Dotatie voorziening groot onderhoud	946.000	862.700			946.000	862.700
Extra dotatie voorziening groot onderhoud	-	83.300			-	83.300
Afschrijving maatschappelijk nut	66.000	65.500			66.000	65.500
Afschrijving maatschappelijk nut investeringen vanaf 2019	64.000	63.500			64.000	63.500
Cameratoezicht	15.000	-			15.000	-
Energie- en waterverbruik	5.000	3.100			5.000	3.100
Subsidies natuurbeheer			7.200	9.700	(7.200)	(9.700)
Belastingen	59.000	54.000			59.000	54.000
Verzekeringen	13.700	13.400			13.700	13.400
Advieskosten, taxatie en notaris	10.900	10.600			10.900	10.600
Advieskosten Bezwaar en Beroep	200	200			200	200
Huren en pachten	700	700	460.000	459.900	(459.300)	(459.200)
Diverse baten			7.300	13.100	(7.300)	(13.100)
Vergunningen, Ontheffingen en Toestemmingen	700	700	5.000		(4.300)	700
Bijdragen promotie derden	14.900	14.500			14.900	14.500
Bijdrage derden (Heemtuin)	8.200	8.000			8.200	8.000
Publiciteit & voorlichting	25.000	28.600			25.000	28.600
					-	-
Totaal materieel	2.191.100	2.147.100	479.500	482.700	1.711.600	1.664.400
Totaal Gebiedsbeheer	3.094.900	3.018.600	479.500	482.700	2.615.400	2.535.900
Vrijwilligers en actief burgerschap	41.700	40.200			41.700	40.200
Totaal personeel	41.700	40.200			41.700	40.200
Totaal Maatschappelijke betrokkenheid	41.700	40.200	-	-	41.700	40.200
Plan- en projectvoorbereiding	182.500	176.000			182.500	176.000
Totaal personeel	182.500	176.000			182.500	176.000
Totaal Plannen maken	182.500	176.000	-	-	182.500	176.000
Accountmanagement	72.100	69.500			72.100	69.500
Bestuursadvies	90.500	87.300			90.500	87.300
Secretariaat	44.400	42.800			44.400	42.800
Totaal personeel	207.000	199.600			207.000	199.600
	-	-			-	-
Bestuurssecretaris/Secretariaat	18.000	29.800			18.000	29.800
Totaal materieel	18.000	29.800			18.000	29.800
Overhead Bestuurlijke diensten	225.000	229.400	-	-	225.000	229.400
Financieel beleid	12.300	11.900			12.300	11.900
Planning en control	125.600	121.100			125.600	121.100
Totaal personeel	137.900	133.000			137.900	133.000
Accountantskosten	17.500	21.400			17.500	21.400
Bank- en treasurykosten	500	1.100			500	1.100
Fiscaal advies	-	-			-	-
Overige kosten	-	-			-	-
Totaal materieel	18.000	22.500			18.000	22.500
Overhead Financiële diensten	155.900	155.500	-	-	155.900	155.500
Aansprakelijkheid	5.000	4.900			5.000	4.900
Juridische ondersteuning	14.200	13.700			14.200	13.700
Procederen	1.200	1.200			1.200	1.200
WOB-procedures	1.100	1.100			1.100	1.100
Totaal personeel	21.500	20.900			21.500	20.900
Advieskosten	900	900			900	900
Totaal materieel	900	900			900	900
Overhead Juridische diensten	22.400	21.800	-	-	22.400	21.800
Totaal Overhead	403.300	406.700	-	-	403.300	406.700
Bijdrage provincie Zuid-Holland			1.644.685	1.644.685	(1.644.685)	(1.644.685)
Deelnemersbijdragen			1.706.300	1.654.700	(1.706.300)	(1.654.700)
Totaal Algemene middelen	-	-	3.350.985	3.299.385	(3.350.985)	(3.299.385)
Onvoorzien	1.085	33.085			1.085	33.085
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.723.485	3.674.585	3.830.485	3.782.085	(107.000)	(107.500)
Totaal kredieten (PM)	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	3.723.485	3.674.585	3.830.485	3.782.085	(107.000)	(107.500)
Totaal mutatie reserves	173.000	173.000	66.000	65.500	107.000	107.500
Saldo	3.896.485	3.847.585	3.896.485	3.847.585	-	-

Meerjarenbegroting

Recreatieschap Groenalliantie Meerjarenraming 2023-2026	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Gebiedsbeheer	3.094.900	3.094.900	3.094.900	3.094.900
Maatschappelijke betrokkenheid	41.700	41.700	41.700	41.700
Plannen maken	182.500	182.500	182.500	182.500
Overhead en onvoorzien	404.385	404.385	404.385	404.385
Lasten uit gewone bedrijfsvoering	3.723.485	3.723.485	3.723.485	3.723.485
Gebiedsbeheer	479.500	479.500	479.500	479.500
Provinciale boekjaarsubsidie *	1.644.685	1.644.685	1.644.685	1.644.685
Deelnemersbijdragen	1.706.300	1.706.300	1.706.300	1.706.300
Baten uit gewone bedrijfsvoering	3.830.485	3.830.485	3.830.485	3.830.485
Saldo gewone bedrijfsvoering	-107.000	-107.000	-107.000	-107.000
Toevoeging reserves	173.000	173.000	173.000	173.000
Onttrekking reserves	66.000	66.000	66.000	66.000
Saldo toevoeging en onttrekking reserves	107.000	107.000	107.000	107.000
Resultaat	0	0	0	0

* Provinciale boekjaarsubsidie

Vanaf het begrotingsjaar 2026 zal de subsidiebijdrage vanuit de provincie Zuid-Holland op een andere grondslag worden vastgesteld. Op het moment van het opstellen van de begroting 2023 en verder is nog niet bekend in welke vorm en voor welk bedrag dit zal worden vastgesteld. Vooralsnog gaan we bij deze meerjarenbegroting uit van dezelfde bijdrage als in voorgaande jaren.

Deelnemersbijdragen

De verdeling over de deelnemende gemeenten is als volgt:

Recreatieschap Groenalliantie Deelnemersbijdragen	Begroting 2023	Begroting 2022	Realisatie 2021
Gemeente Krimpen a/d IJssel	222.600 13%	216.200 13%	212.200 15%
Gemeente Krimpenewaard	428.500 25%	415.300 25%	214.900 15%
Gemeente Gouda	557.600 33%	541.500 33%	533.800 37%
Gemeente Bodegraven-Reeuwijk	267.000 16%	259.100 16%	253.400 18%
Gemeente Waddinxveen	230.600 14%	222.600 13%	212.900 15%
Totaal deelnemersbijdragen	1.706.300	1.654.700	1.427.200

Meerjarenbalans

Bedragen * € 1.000						
Stand per 31 december	Realisatie 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Materiële Vaste activa	3.830	3.700	3.570	3.440	3.310	3.180
Financiële Vaste activa	0	0	0	0	0	0
Vlottende activa	8.770	6.483	6.845	7.158	6.824	7.084
Totaal activa	12.600	10.183	10.415	10.598	10.134	10.264
Eigen vermogen	9.036	8.321	8.238	8.345	8.452	8.559
Exploitatieresultaat	1.658					
Voorzieningen	1.303	1.259	1.574	1.650	1.079	1.102
Langlopende schulden	0	0	0	0	0	0
Vlottende passiva	603	603	603	603	603	603
Totaal passiva	12.600	10.183	10.415	10.598	10.134	10.264

Toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie:

De uitgangspunten, die bij het samenstellen van deze begroting zijn gehanteerd, zijn vermeld in hoofdstuk 2 van deze begroting.

De geprognosticeerde balanscijfers lichten we hierna op hoofdlijnen toe.

Materiële vaste activa

De afname in de materiële vaste activa betreft de jaarlijkse afschrijvingen.

Financiële vaste activa

Niet van toepassing.

Vlottende activa

De vlottende activa is bepaald door het verschil te nemen tussen het "totaal passiva per jaar" minus het totaal van de materiële vaste activa.

Voorziening groot onderhoud

Groot onderhoud is noodzakelijk om de duurzame instandhouding van de gebieden te garanderen. Regulier onderhoud kent een jaarlijkse cyclus. Groot onderhoud heeft een cyclus groter dan één jaar. Voor het verrichten van groot onderhoud is deze voorziening beschikbaar. Het doel van deze voorziening is de lasten van groot onderhoud gelijkmatig over de jaren te verdelen.

Voorziening afkoopsommen

In 2016 is een afkoopsom van de Provincie Zuid-Holland ontvangen ten behoeve van toekomstig onderhoud voor het fietspad Hillekade. Deze afkoopsom valt in 20 jaar vrij ten gunste van de exploitatie.

Langlopende schulden

Niet van toepassing.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn in de meerjarenraming constant gehouden.

Reserves

OVERZICHT RESERVES GROENALLIANTIE
 Realisatie t/m 2021 en prognose t/m 2026
 DB 31-03-2022

	Saldo			Saldo			Saldo			Saldo			Saldo			Saldo
OVERZICHT RESERVES GROENALLIANTIE	31-12-2021	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2025	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2026
ALGEMENE RESERVE	2.503	1.658	-780	3.381			3.381			3.381			3.381			3.381
BESTEMMINGSRESERVES																
Investeringsreserves	3.282		-1.700	1.582		-190	1.392			1.392			1.392			1.392
Reserve kwaliteitsimpuls recreatiegebieden	260			260			260			260			260			260
Reserve Vervangingsinvesteringen	632	173		805	173		978	173		1.151	173		1.324	173		1.497
Provinciale reserve	234			234			234			234			234			234
Afschrijvingsreserve	2.125		-66	2.059		-66	1.993		-66	1.927		-66	1.861		-66	1.795
SUBTOTAAL BESTEMMINGSRESERVES	6.533	173	-1.766	4.940	173	-256	4.857	173	-66	4.964	173	-66	5.071	173	-66	5.178
TOTAAL RESERVES	9.036	1.831	-1.546	8.321	173	-256	8.238	173	-66	8.345	173	-66	8.452	173	-66	8.559

De onttrekkingen op de algemene reserve en de investeringsreserve betreffen de verwachte onttrekkingen ('claims') op de lopende kredieten per 31 december 2021.

Algemene reserve

De algemene reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers.

Investeringsreserves

De Investeringsreserves zijn gevormd om kredietaanvragen te financieren.

Reserve Kwaliteitsimpuls KW

Het doel van deze reserve is het dekken van kosten voor Kwaliteitsimpuls in het recreatiegebied Krimpenerwaard.

Reserve vervangingsinvesteringen

Deze is bedoeld om de kosten van toekomstige vervangingsinvesteringen te dekken. Voor de jaren 2023 t/m 2026 is een structurele jaarlijkse toevoeging begroot van € 173k.

Provinciale reserve

Vanuit de boekjaarsubsidie is vanuit PZH vastgesteld dat van het positieve resultaat een deel naar de reserve Provinciale gelden gaat. Dat deel is gebaseerd op het aandeel van PZH in de totale bijdragen.

In 2021 is € 102k overgeheveld vanuit de Algemene reserve naar de Provinciale reserve als uitvloeisel van de jaarrekening 2020.

Afschrijvingsreserve

Deze reserve is ingesteld ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten van de investeringen met maatschappelijk nut.

6. Bijlagen

Bijlage "Bedragen per taakveld"

Verdeling taakvelden	2023		
	Lasten	Baten	Saldo
0.4 - Overhead	403.300	-	403.300
0.5 - Treasury	-	-	-
0.8 - Overige baten en lasten	-	-	-
0.10 - Mutaties in reserves	173.000	66.000	107.000
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.320.185	2.124.185	1.196.000
0.11 - Resultaat van de rekening baten en lasten	-	1.706.300	1.706.300-
Totaaltelling lasten en baten	3.896.485	3.896.485	-